

Marcia (42): Ik wou persé niet mislukken

Als gevolg van een traumatische jeugd heeft Marcia zichzelf jarenlang beschadigd en ontbrak het haar aan toekomstperspectief. Door het UWV is ze op haar 22ste definitief afgekeurd voor arbeidsdeelname. Pas nadat ze jaren later haar partner ontmoette en zich aansloot bij de Steungroep Zelfbeschadiging, voelde ze zich gesteund in haar zoektocht naar een plek in de samenleving. Ze startte als papiersnijder bij de Copyshop en eindigde ruim 10 jaar later als veelgevraagde professionele trainer in de ggz.

“Op mijn 22ste werd ik voor altijd en eeuwig afgeschreven: volgens het UWV zou ik nooit meer in staat zijn om te werken. Ik kreeg hierdoor het gevoel dat ik nergens voor deugde. Ik wou best wel studeren en werken, maar ik wist gewoon niet hoe ik dat kon doen met die afkeuring op zak. Eén keer durfde ik zelf naar het UWV te bellen en te vragen wat ik kon doen. Toen riep de medewerker aan de andere kant van de lijn: “Maar u bent toch voor 100% afgekeurd?” Niemand bood me een kans aan, waardoor ik bevestigd werd in de gedachte dat het nooit meer iets kon worden met mij. Dat knaagde aan me, ik werd er wanhopig van, zag geen toekomstperspectief en het UWV evenmin. Wel ontving ik iedere maand een WAJONG-uitkering.

Hulpje

Ik vulde mijn dag door op de bank te zitten, en als ik energie had ging ik rondjes fietsen en wandelen in de buurt van mijn moeder's huis, waar ik weer woonde. Op een dag zei m'n moeder dat haar baas een hulpje zocht voor kleine klusjes op de Copyshop waar ze werkte. Ik kon vijf ochtenden in de week daar terecht. Aanvankelijk was ik enthousiast: ‘Nu krijg ik echt salaris, ik heb werk!’ Ik herinner me dat ik die eerste werkdag euforisch op de fiets zat, had nieuwe kleren gekocht, zag opeens weer toekomst gloren. Maar de Copyshop had me met subsidie van de overheid aangenomen als ‘arbeidsgehandicapte’ en de eerste drie maanden verdiende ik daardoor helemaal niets. Ik moest boekjes plakken, papier snijden, prints sorteren. Wel kwam er een begeleider van het UWV langs. Ze zei: ‘We gaan een plan maken voor jouw werkbegeleiding’. Maar helaas, na die ene keer heb ik nooit meer iets gehoord van het UWV.

Toen de subsidie voor de Copyshop geregeld was, ging ik zo snel mogelijk 40 uur werken, ik wilde zo graag weer helemaal meedoen. Maar het was teveel voor me en het werk was erg geestdodend. Er ontstond spanning tussen mij en de baas, werd na een tijdje zo moedeloos en depressief dat ik mezelf weer ernstiger ging verwonden en meldde me ziek. Met verse verbanden op m'n armen kwam ik bij de bedrijfsarts, en toen ze zagen hoe slecht het met me ging werd ik weer afgekeurd en hoefde ik niet terug naar de Copyshop. Waarna de baas van de Copyshop me aanmeldde voor deelname aan de Sociale Werkplaats. Dat voelde voor mij als een nieuw stigma. Ik zat opnieuw depressief, teleurgesteld en boos thuis op de bank.

Het kon nooit meer
iets worden met mij.

Schop

Net in die tijd ontmoette ik Marga, mijn huidige partner. Ze stimuleerde me om iets te gaan doen met m'n boosheid en onverwerkte verdriet. Ze gaf me een 'liefdevolle' schop voor m'n kont, ze zei telkens tegen me dat het wél zin had om te blijven proberen werk te vinden. "Er is wel degelijk een leven mogelijk voor jou," hield ze me telkens voor als ik moedeloos was. Mede door haar steun ontwikkelde er zich in mij ook langzaam een gevoel dat het wellicht ooit beter kon worden.

Ik bleek iets waard te zijn

Ik zocht contact met de Cliëntenbond en via hen kwam ik bij de Steungroep Zelfbeschadiging. Daar ontdekte ik dat ik niet gek was maar dat er een reden was dat ik mezelf verwondde, namelijk mijn traumatische jeugdervaringen gecombineerd met de pijnlijke bejegening in de psychiatrie en de samenleving. Ik leerde meer te praten over wat er in me omging, en ik ging op een gezondere manier naar mezelf kijken: ik bleek iets waard te zijn. Via het geven van voorlichting, interviews aan de media en het lotgenotencontact ontdekte ik dat ik best iets kon en dat ik informatie via artikelen goed kon verwerken. Ik kreeg behoefte om te studeren in Sociale en Juridische Dienstverlening. Eerst dacht ik dat MBO-niveau het hoogst haalbare zou zijn, maar na een test op een aanmeldingsdag bleek ik HBO te kunnen. Daar ontstond een nieuw knelpunt, want het UWV gaf me geen toestemming om op HBO-niveau te studeren. Om die reden heb ik de studie niet bij het UWV gemeld, en heb ik het risico genomen dat ik tegen de regels inging. Ik heb ook alles zelf betaald, met hulp van mijn partner.

Zwaar

Toch aarzelde ik ook, want zou een studie niet te zwaar worden? Inderdaad bleek het achteraf erg zwaar te zijn. Maar niet zozeer door de leerstof, maar door de stress in het omgaan met de docenten, de steeds wisselende roosters, de onoverzichtelijkheid van de eisen, maar ook ervaarde ik het samenwerken in studiegroepjes als behoorlijk stigmatiserend. "Wat doe je hier eigenlijk," vroeg een docent eens aan me. "Weet je wel dat er speciale opleidingen zijn voor mensen zoals jij." Toen stak er iets heel koppigs in me op. Door het werk bij de Steungroep Zelfbeschadiging, de lezingen die ik daar gaf, de voorlichtingen en trainingen die ik ontwikkelde, wist ik dat ik wel degelijk iets kon. Tegen alles en iedereen bleef ik tegen mezelf zeggen: "En je GAAT deze opleiding afmaken!". Ik hield het vol, al namen mijn klachten destijds wel toe. In die tijd sneed ik mezelf weer meer, maar ik wou persé niet mislukken, zo zou het voelen als ik de studie niet af zou maken.

"Er is wel degelijk
een leven mogelijk
voor jou!"

Echte baan

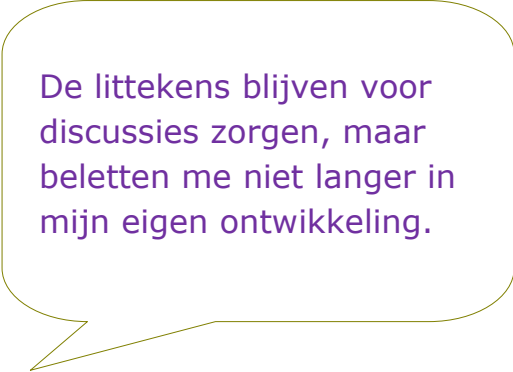
Na mijn studie kon ik een “echte” baan krijgen van 30 uur bij de Wegwijswinkel, een inloopspreekuur voor mensen met een ggz-verleden. Mijn zelfbeschadiging nam over de jaren af. Ik heb er ruim 10 jaar over gedaan, maar ik ben nu volledig gereïntegreerd in het gewone leven. Ik ben getrouwd, heb een baan, een sociaal leven, heb een studie afgerond.

Eigen voorlichtingsbureau!

Een paar jaar geleden, ik was toen eind 30, heb ik de stap durven zetten om als ZZP-er een eigen bureau op te zetten: Sose, Voorlichting, Training en Advies. Ik werk nu gemiddeld 36 uur in de week en verdien inmiddels genoeg geld om uit de WAJONG te kunnen. Eén keer ben ik in deze periode nog herkeurd door het UWV. Ze zeiden: ‘We denken nog steeds dat je een bijna volledige werkweek niet aankunt.’ De uitkering is nu tijdelijke stopgezet, maar ik hou voor mijn hele leven recht op WAJONG op basis van één jaar opname op m’n twintigste en de jarenlange zelfbeschadiging. Dat blijf ik vreemd vinden.

Littekens

Als ik nu trainingen geef aan werkers in de ggz, komt het weleens voor dat ik m’n mouwen opstroop als het warm wordt. Op die momenten wordt ik dan weer geconfronteerd met hoe anderen tegen mijn verleden van zelfbeschadiging aankijken. Veel mensen schrikken en er zijn ook mensen die dan boos op me worden. Ik probeer dat zoveel mogelijk te pareren door in te gaan op wat het met hen doet en hoe deze houding hen in hun professionele werk met cliënten hen soms kan belemmeren. Maar soms voel ik me weer in de hoek gedrukt door hun felle veroordeling.

De littekens blijven voor discussies zorgen, maar beletten me niet langer in mijn eigen ontwikkeling.